

การสร้างบ่อขยะเพื่อรักษาสีเขียวในชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา จังหวัดนครพนม

เดิมพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนาประสบปัญหาการทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้สถานที่สาธารณะและพื้นที่ทางการเกษตรมีขยะเกลื่อนกลาด เนื่องจากชาวบ้านในชุมชนไม่มีที่ทิ้งขยะเป็นสัดส่วน แต่ใช้วิธีกำจัดขยะเองตามความสะดวก ซึ่งบางครั้งก็กำจัดไม่ถูกวิธี จึงก่อให้เกิดการหมักหมมของขยะ และส่งกลิ่นเหม็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ฝนตกและมีน้ำท่วมขัง ขยะมูลฝอยจำนวนมากที่ทับถมกันอยู่ได้นำก็จะส่งกลิ่นเหม็นและเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค ซึ่งต่อไปในอนาคตอาจจะทำให้เกิดโรคระบาดในพื้นที่ได้ ปัญหานี้ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมาก ส่งผลให้มีเสียงร้องเรียนจากคนในชุมชนและอบต.ใกล้เคียง เพื่อให้อบต.เหล่าพัฒนาแก้ไขปัญหาในเรื่องขยะมูลฝอยดังกล่าว

วิถีใหม่

ในปี 2542 อบต.เหล่าพัฒนาได้ริเริ่มโครงการ "การสร้างบ่อกำจัดขยะเพื่อรักษาสีเขียวในชุมชน" เพื่อให้การจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะมากขึ้น โดยมีสถานที่ทิ้งขยะที่ชัดเจนและมีการคัดแยกขยะให้ถูกประเภทเพื่อให้ง่ายต่อการกำจัด และประชาชนในพื้นที่สามารถนำขยะรีไซเคิลที่คัดแยกไว้มาจำหน่ายให้แก่พ่อค้าที่มารับซื้อได้

ข้อมูลพื้นฐานปี
ปัจจุบัน : ปี พ.ศ.

อำเภอ: นาหว้า

จังหวัด: นครพนม

ประชากร: 9,667 คน

พื้นที่: 63 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดประชุมประชาคมตำบล ในระยะเวลา 1 วัน โดยมีผู้เข้าร่วมประมาณ 100 คน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องขยะและมติในที่ประชุมสรุปว่าให้หาสถานที่สำหรับการกำจัดขยะ
2. จัดสร้างบ่อกำจัดขยะ จำนวน 5 บ่อ ซึ่งแต่ละบ่อมีความกว้าง 28 เมตร ยาว 32 เมตร ลึก 2 เมตร และครอบคลุมพื้นที่ 2-3 หมู่บ้าน เพื่อแก้ปัญหาการทิ้งขยะไม่เป็นที่และสามารถลดปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเรื่องกลิ่นเหม็นของขยะในเขต อบต.เหล่าพัฒนาได้
3. แต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มหมู่บ้าน จำนวน 5 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนและตัวแทนชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน แต่ละกลุ่มหมู่บ้านมีคณะกรรมการจำนวน 10-15 คน เพื่อทำหน้าที่ดูแลและรณรงค์เรื่องความสะอาดของแต่ละกลุ่มหมู่บ้าน คือ รณรงค์ให้ประชาชนนำขยะไปทิ้งที่บ่อกำจัดขยะและเผาทำลายขยะทันที เพื่อไม่ให้เกิดการหมักหมมเน่าเหม็น รวมทั้งตรวจสอบการกำจัดขยะที่บ่อกำจัดขยะในเขตพื้นที่ของตนเองเดือนละ 1 ครั้ง
4. สามารถลดปริมาณขยะในเขตอบต. ได้เกือบทั้งหมดและกำจัดกลิ่นเหม็นที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย	1. อบต.สนับสนุนงบประมาณจำนวน 300,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการสร้างบ่อกำจัดขยะ ได้แก่ - ค่าขุดบ่อกำจัดขยะ จำนวน 5 บ่อ บ่อละ 10,000 บาท เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 50,000 บาท - ค่าสร้างกำแพงรอบบ่อขยะ บ่อละ 50,000 บาท เป็นเงิน 250,000 บาท
บุคลากร	1. คณะกรรมการกลุ่มหมู่บ้าน จำนวน 5 กลุ่ม ทำหน้าที่ดูแลและรณรงค์เรื่องความสะอาดของแต่ละกลุ่มหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบการกำจัดขยะที่บ่อกำจัดขยะในเขตพื้นที่ของตนเอง เดือนละ 1 ครั้ง

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กุมภาพันธ์ 2542	นายก อบต.รับทราบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเรื่องขยะ มูลฝอยจำนวนมากที่ถูกทิ้งเกลื่อนกลาดและส่งกลิ่นเหม็นรบกวนอย่างรุนแรง	อบต.
	ประธานกรรมการบริหารอบต.จัดประชุมตามลำดับชั้นในระยะเวลา 1 วัน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม 100 คน เพื่อระดมความคิดเห็นและหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นประชาคมมีมติว่าควรหาสถานที่สำหรับทิ้งขยะและกำจัดขยะ ที่สามารถกำจัดขยะได้เพียงพอและไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชนในเขตพื้นที่อบต.และชุมชนในเขตใกล้เคียงอีกต่อไป	ประธานกรรมการบริหารอบต./ประชาคมตำบล
มีนาคม 2542	อบต.นำความคิดที่ระดมได้จากการจัดเวทีประชาคมเข้าสู่ที่ประชุมสภาอบต. เพื่อพิจารณาถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขของประชาชน โดยที่อบต.ได้ปรึกษาหารือกับอบต.ใกล้เคียง และได้ข้อสรุปว่าทางอบต.จะจัดทำโครงการบ่อกำจัดขยะขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหของชุมชน	อบต.
	ที่ประชุมสภาอบต.อนุมัติงบประมาณสนับสนุนในการจัดสร้างบ่อกำจัดขยะ จำนวน 50,000 บาท เพื่อใช้เป็นค่าขุดบ่อขยะ จำนวน 5 บ่อ บ่อละ 10,000 บาท โดยมีมติให้ใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ของกลุ่มหมู่บ้านในตำบล จำนวน 5 แห่ง เป็นสถานที่ก่อสร้างซึ่งที่ดินดังกล่าวอยู่นอกเขตชุมชน	สภาอบต.
เมษายน 2542	ดำเนินการก่อสร้างบ่อกำจัดขยะ จำนวน 5 บ่อ โดยที่แต่ละบ่อมีขนาดความลึก 2 เมตร ความกว้าง 28 เมตร และความยาว 32 เมตร เพื่อให้ประชาชนแต่ละกลุ่มหมู่บ้านใช้สำหรับเผากำจัดขยะ	อบต.
พฤษภาคม 2542	ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนนำขยะไปทิ้งที่บ่อกำจัดขยะซึ่งอบต.จัดสร้างไว้ให้ และรณรงค์ให้ประชาชนเผาขยะในที่เพื่อไม่ให้ขยะเกิดการหมักหมมและส่งกลิ่นเหม็นรบกวน	อบต./ปลัด อบต.
	จัดประชุมร่วมกับสมาชิกในชุมชนเพื่อทำข้อตกลงร่วมกันในการกำจัดขยะของแต่ละกลุ่มหมู่บ้านเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมดูแลไม่ให้ขยะกระจัดกระจาย โดยให้แต่ละกลุ่มหมู่บ้านตั้งคณะกรรมการขึ้นมากลุ่มหมู่บ้านละ 10-15 คน เพื่อทำหน้าที่ดูแลและรณรงค์เรื่องความสะอาด รวมทั้งเป็นผู้ตรวจสอบการกำจัดของแต่ละหมู่บ้านด้วย	อบต.และประชาคมหมู่บ้าน

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	เสนอที่ประชุมสภาอบต.เพื่อขออนุมัติงบประมาณจัดสร้างกำแพงรอบบ่อกำจัดขยะ จำนวน 5 บ่อ เป็นเงินจำนวน 250,000 บาท	ประธานกิจกรรม บริหาร อบต./ คณะกรรมการ ชุมชน
2545	จัดสร้างกำแพงรอบบ่อกำจัดขยะเพื่อไม่ให้น้ำเข้าไปท่วมขังและ ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน	อบต./ คณะกรรมการ ชุมชน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนดำเนินการ

1. การกำจัดขยะของตำบลเหล่าพัฒนาแต่เดิมใช้วิธีการเผาขยะกันเองภายในครัวเรือนซึ่งสามารถกำจัดขยะได้จำนวนน้อยและไม่ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้ยังมีขยะบางส่วนตกค้างจนก่อให้เกิดการหมักหมมและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค
2. ประชาชนในตำบลได้รับความเดือดร้อนจากขยะมูลฝอยที่ทิ้งเกลื่อนกลาดไปทั่วพื้นที่และส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน จนเกิดการร้องเรียนทั้งจากคนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

หลังดำเนินการ

1. การกำจัดขยะของประชาชนในชุมชนถูกสุขลักษณะมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนนำขยะที่มีอยู่ไปเผาทำลายที่บ่อกำจัดขยะทั้ง 5 บ่อในเขตตำบลเหล่าพัฒนา และสามารถเผากำจัดขยะทั้งหมดของแต่ละกลุ่มหมู่บ้านได้
2. ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการนี้เพราะมีสถานที่กำจัดขยะที่เป็นสัดส่วนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพกายดีขึ้นเนื่องจากไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคจากการหมักหมมของขยะ และสุขภาพจิตดีขึ้นเพราะไม่ต้องทนรำคาญกลิ่นเหม็นของขยะ
3. กลุ่มหมู่บ้านในเขตพื้นที่ของอบต.เหล่าพัฒนาจำนวน 1 กลุ่มหมู่บ้าน ได้รับรางวัลระดับหมู่บ้านของการประกวดสิ่งแวดล้อมในชุมชนในระดับจังหวัด

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
- เมื่อถึงฤดูฝน น้ำจะไหลเข้าท่วมบ่อกำจัดขยะทำให้ขยะมีกลิ่นเน่าเหม็น	- ในปี 2545 อบต.ได้จัดสร้างกำแพงรอบบ่อกำจัดขยะเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำเข้าไปท่วมขังในบ่อขยะ - ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านที่นำขยะไปทิ้งเผาขยะทันทีเพื่อไม่ให้หมักหมมและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

สิ่งสำคัญที่สุดคือจิตสำนึกของคนในชุมชนที่จะช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณของ อบต.เพื่อดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

สิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ควรคำนึงถึงในการดำเนินงานโครงการลักษณะนี้มีดังนี้

1. ขนาดของบ่อขยะที่จัดสร้างควรกำหนดให้สอดคล้องกับปริมาณขยะในอนาคต
2. บ่อขยะต้องตั้งอยู่ไกลจากชุมชน ประมาณ 4-5 กิโลเมตร
3. กำแพงรอบบ่อขยะควรสูงไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตร
4. ขนาดบ่อขยะที่เหมาะสมต้องมีขนาดความกว้างประมาณ 50 เมตรและความยาวประมาณ 60 เมตร

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายฉลาด ศรีมนตรี
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา
ที่อยู่ : 11/17 หมู่ที่ 6 ตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
โทรศัพท์ : (042) 551-015

ชื่อ-นามสกุล : ส.ด.อ.การณย์ ทองยิ่ง
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา
ที่อยู่ : 1/17 หมู่ที่ 6 ตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
โทรศัพท์ : (042) 551-015

ชื่อ-นามสกุล : นางสมคิด บุปศิริ
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ธุรการ
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา
ที่อยู่ : 11/17 หมู่ที่ 6 ตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
โทรศัพท์ : (042) 551-015

ชื่อ-นามสกุล : นายเฉลิม นามเสาร์
ตำแหน่ง : กำนันตำบลเหล่าพัฒนา
ที่อยู่ : หมู่ที่ 3 ตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
โทรศัพท์ : (042) 551-015, (01) 051-5160

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิธีใหม่ : พ.ศ. 2542

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 14 ตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม 48180
ขนาดพื้นที่	63 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	1,323,000 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 17.00% หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ 7.98% หมวดค่าจ้างชั่วคราว 33.26% หมวดค่าตอบแทน 31.41% หมวดค่าใช้สอยและวัสดุ 0.76% หมวดค่าสาธารณูปโภค 5.82% หมวดค่าอุดหนุน 3.78% หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	1,350,000 บาท (ปีงบประมาณ 2542)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	ทั้งหมด 13 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 10 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	8,893 คน
จำนวนครัวเรือน	1,436 ครัวเรือน
จำนวนประชากรแฝง	150 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลนาหว้าภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มมีแหล่งน้ำแต่บางปีมี ปัญหาฝนแล้ง บางปีมีปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาปี มีอาชีพเสริมคือทอเสื่อกกและ ทอผ้ามัดหมี่